

חוט של חסד

הגליזון לכל בית יהודי | בנשיאות הר"צ שלום ארוש שליט"א פרשת ו' בכסלו תשע"ט (17/11/18) | גליזון 596

בחן את עצמך באמונה

שיעקב רצה תפוח וקיבל אגס, אלא הוא **קיבל אישה אחרת**. ממש חיים אחרים. התשובה הטפשית של לבן רק יותר מקוממת: 'לא ייעשה כן במקומו...'. לא יכולת להגיד את זה לפני שבע שנים? וזה לא שיעקב היה אדם קטן. הוא היה גיבור גדול ובכוחו היה להרים בקלות אבן שכל רועי חרן ביחד היו צריכים להרימה. הוא היה יכול פשוט "למעוך" את לבן ברגע...

וכל שכן כאשר מבינים שיש כאן מהלכים אחרים לגמרי, יעקב ראה **ברוח הקודש** שרחל שייכת לו ושמונה יוכל להמשיך את נשמת יוסף הצדיק שהוא עיקר תולדותיו. ואילו לאה – היא הייתה באמת שייכת לעשיו. מה שדיברו האנשים בעולם לא היו דברי סרק. באמת בשורש הדברים לאה הייתה שייכת לעשיו, אלא שבכוח תפילותיה זכתה למה שזכתה ואפילו יעקב אבינו לא הבין למה זכתה לאה. בשבילו, לקבל את לאה – זה היה ממש אסון ורוחני. כל תקוותיו להמשיך את נשמת יוסף הצדיק מרחל אמנו עלו בתוהו ובמקום זה חל בלבול במטתו ובראשית אונן, בלבול שגרם בהמשך ההיסטוריה הרבה מאוד הרס וחורבן. ויעקב, ברוח קדשו, היה מודע היטב לכל זה.

אבל גם ההשגות הרוחניות העצומות של יעקב אבינו – לא גרמו לו לסטות כהוא זה מהביטול המושלם לרצון ה'!

ההתנהגות של יעקב כתובה בחומש בפסוקים "יבשים". העבודה שלנו היא להכניס בפסוקים "חיים", ולשמוע את הצעקה הגדולה שפורצת מתוך הפסוקים: **יעקב אבינו חי את האמונה והיה דבוק בה' ומבוטל לרצון ה' בשלימות. הוא לא ראה בני אדם. הוא לא התבלבל גם כאשר כל חלומותיו המשיך בעמוד 3**

המשיך לעבוד אצל המעסיק בנאמנות מרובה, רק הפעם השתדל להגדיר יותר ברור את תנאי ההעסקה.

בשלב זה אני משאיר מקום לכל אחד להרהר בסיפור ובמסקנותיו, כי הסיפור הזה מדגים לנו את שלימות האמונה ומחדד לנו את השאיפות בחיים.

וכאן אני רוצה להפתיע אתכם, שהסיפור הזה הוא לא סיפור כל כך חדש, אלא הוא סיפור עתיק מאוד שכתוב בחומש שלנו ואנו קוראים אותו בכל שנה מחדש. זה בדיוק הסיפור של אבינו יעקב, השלם שבאבות. כלנו קוראים את הפסוקים וכולנו "מבינים" שלבן היה רמאי. אנו אומנם מבינים בראש, אבל לא מרגישים ולא חיים את הדברים בלב.

אם היינו "נכנסים" לתוך הסיפור וחיים אותו ו"נושמים" אותו ומציירים אותו באופן מוחשי במושגי דורנו, או שהיינו לוקחים דוגמאות ממקרים שקרו לנו בחיים – היינו "יוצאים מהכלים", היינו מרגישים את ההלם והתחושה הצורבת של יעקב אבינו.

ודווקא מהמקום הזה שבו אנו רואים אילו רגשות מתעוררים בנו ואיך אנו היינו מתנהגים במציאות דומה – קל לנו לקבל מושג קלוש מגדלותם הבלתי נתפסת של האבות.

הנה יעקב אבינו עבד במסירות גדולה בימים ובלילות. לא יום ולא יומיים. שבע שנים תמימות. והוא לא קיבל שקל. הוא רק רצה את רחל.

ההחלפה של רחל בלאה אינה דבר של מה בכך. תנסו לדמיין את זה באותו אופן: אתם מבקשים מהמלצר בחתונה דגים ומקבלים בשר – זה מעצבן, אבל זה נסבל, וגם לא עבדתם על כך כל כך קשה ולא השקעתם זמן. וכאן זה לא

לו דירה גדולה במיקום הזה ולא דירה קטנה במקום כל כך מרוחק...

איש המכירות לא היה אדם טיפש והוא גם היה חזק מאוד וגדול גוף בעל קשרים ומהלכים בחוגים שונים והיה יכול להזיק קשות לבעל הפרויקט – אך מעולם לא השתמש ביכולותיו לרעה. נסער והמום הוא עמד בפני ניסיון קשה מאוד. חודשים של עמל, שעות על גבי שעות, לילות שלמים, מאמצים בלתי נדלים, תכנונים וחלומות – הכול מתנפץ לו מול העיניים מתוך רשעות ואטימות של רמאי ונוכל שניצל אותו ועכשיו הוא מפנה לו עורף...

מה אתם אומרים? כיצד הייתם מגיבים? יש אנשים שהיו פשוט "מתפוצצים", משתגעים לגמרי, הצער והתסכול היו מלווים אותם בימים ובלילות. יש כאלה שהיו מגיעים לאלימות, לנקמות, להתפרצויות זעם בלתי נשלטות, אפילו לדיני נפשות ממש. אחרים היו "אוכלים את הלב" כל החיים ונרקבים בתסכול ובכעס על עצמם 'איך האמנתי לו...'. כל אחד יכול להוסיף לכאן את הרעיונות שלו כיצד הוא עצמו היה מגיב.

זה ללא ספק סיפור מאוד מאוד מקומם. אבל גיבור הסיפור שלנו שמר על קור רוחו ושתק. ולא רק שתק בפיו, אלא גם בלבו לא הקפיד ולא שמר טינה.

איך הוא עשה את זה?

הוא למד את הספר "בגן האמונה" והאמין שאין עוד מלבדו, ובטח בה' בביטחון מושלם ומוחלט שאף אחד לא יכול לגעת במוכו לו כמלוא נימה, ושהוא אך ורק בידים של אבא אהוב. האמונה שלו הייתה כל כך ברורה וחזקה, עד שהוא לא ראה לנגד עיניו שום מציאות של בני אדם. ולכן לא שנא, לא נקם, לא נטר, ולא האשים את המעסיק ולא את עצמו. ולא זו בלבד, אלא הוא עוד

השבו ששמעתי מקרה מצער וכואב. המקרה הזה משמש מבחן עצמי לכולנו לבדוק היכן אנחנו אוחזים באמונה. תשמעו את המקרה, ותבדקו כיצד אתם הייתם מגיבים באותו הקשר, ולפי זה תדעו את הציון שלכם באמונה ולהיכן עליכם לשאוף.

מדובר באיש מכירות מבריק שהוזמן לנהל שיווק של פרוייקט מגורים יוקרתי ביותר במרכז הארץ. הצפי לרווחים מהפרויקט היה עצום ולכן השכר שהובטח לאיש המכירות היה בהתאם – דירה בת חמישה חדרים באותו פרוייקט.

איש המכירות נרתם לעבודה בכל הכוח, השקיע את כל מרצו ואונו, עשה לילות כימים, ובמשך חצי שנה "קרע" את עצמו, ואכן, ראה ברכה גדולה בעמלו. אפילו הצפי האופטימי ביותר לא ניבא שתוך חצי שנה יימכרו כל הדירות ברווחים גדולים. הוא הרגיש סיפוק עצום וניגש לקבל את המגיע לו.

אך כאן ציפתה לו הפתעה לא נעימה... הבעלים של הפרויקט לא הסכים לתת לו דירה בפרויקט. הוא טען שיש לו פרוייקט קודם באזור הרבה פחות אטרקטיבי, ובפרויקט הזה נשארו לו מספר דירות שלווה חדרים שטרם נמכרו. הבעלים מוכן לעשות "טובה" לאיש המכירות ולתת לו דירת שלווה חדרים באזור ה"חלש". ובתור נימוק אמר לו הבעלים שיש לו כלל שמנחה אותו בחיים, שהוא לעולם לא מחלק דירות בפרויקטים חדשים לפני שהוא גומר את הדירות מהפרויקטים הקודמים.

איש המכירות שלנו היה פשוט בהלם. בכזאת נוכחות ונבזות הוא טרם נתקל. הוא טען בלהט שזו רמאות לשמה, הרי הם סגרו על כל הפרטים והובטחה

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

יום ד' בירושלים

ישיבת חוט של חסד שמואל הנביא 13
שיעור קבוע בהלכה בשעה 20:30
ולאחמ"ב שיעור ראש הישיבה בשעה 21:00
יום ה' בחולון (שכ' תל גיבורים) בשעה 21:30
רח' המועצות פינת המצודה ב"ש ע"ש חללי צה"ל

יום ב, יא' בכסלו (19/11/18)

תל ציון והסביבה

ב"כ קול יהודה רח' אהבת ישראל

בשעה: 20:30

יום א, י' בכסלו (18/11/18)

קצרין והסביבה

ב"כ המרכזי רח' אלונים

בשעה: 20:30

טלפון לבירורים ולהזמנות שיעורים - 0527611100

עקר המשיכה קדשת התורה הוא על-ידי יעקב, אבל היה עליו מחלוקת גדולה מעשו ולכן, שהם בחינת החולקים על חכמי התורה האמתיים, ויעקב אבינו, כל מה שהיו חולקין עליו יותר, התגבר לשוב בתשובה יותר על פגם אמונת חכמים ולתקן חטא אדם הראשון שפגם בזה. ופגם הדורות שאחריו שפגמו בזה. והוא שב בתשובה בשבילים, עד שחבר יעשה על-ידי זה ספרים רבים, שזהו בחינת מה שנקטם בבית שם ונבצר "ד שנת בעת שברח מעשו, ושם עסק בתורה. ובנדיא חבר על-ידי זה ספרים רבים, כי יעקב חבר כמה ספרים קדושים בענין האמונה הקדושה כמובא (רמב"ם הלכות עבודת-כוכבים א, ג. ועיין חיי מוהר"ן סימן שצ"ה), וכמו שספר מזה אדם מ"ד זכרונות-לברכה. (שם אות מ"ה). (שיש"ק א-ט)

פעם התאונן אחד לפני מוהר"ן ז"ל זכרונות-לברכה, שאין לו לתן מתנות לארשתו, ונחם אותו מוהר"ן ז"ל זכרונות-לברכה ואמר לו: "אם יעקב אבינו עליו השלום לא היה לו לתן מתנות לכלתו, בעת שברח מפני עשו אחיו..." (שם א-תשי)

א ב ש ל חיים

- ☆ 'אנקה' נטריקון - 'אני יודע כל ה'נסתרות. המכיר את מקומו זה יסוד כל התורה.
- ☆ הקדושה הבסיסית ביותר של הבורא מהאדם - שנייה במדרגתו האמתית.
- ☆ אדם צריך להאמין שמה שנקרא אתו היה חיב לקרות לטובתו, והוא נמצא בדיק במקום בו הוא צריך להיות.

יכולתו שלמות האמת והצדק, עד אשר ברום המעלות יגיע אם יזכה לדרגה "והנה ה' ניצב עליו" כי היציבות מרמזת למדרגה אותה משיג זה שהשתדל בכל לבבו נפשו ומאודו על האמת, שהוא זוכה ליציבות, והוא אינו מטולטל בגזירת נע נוד, אלא ניזון מעץ החיים וחי לעולם, כי דעתו היא דעת אלוהים חיים.

ויש כאן שבע בחינות בסולם, יש את הסולם, ואת היותו מוצב ארצה, והוא מגיע השמימה, ומלאכי אלהים, העולים, ויורדים, עד אשר משיגים את היציבות, וכל חכם בין המשל והמליצה, על פי היסוד הכללי המלמד אותנו שצריך לילך מדרגא לדרגא, ושיהיה לאדם כמה וכמה עליות וירידות, וקודם העליה צריך שיהיה ירידה, והירידה היא תכלית העליה, שעל כן "עולים ויורדים בו" כי באדם עצמו מתחוללים כל העליות והירידות, לפיכך לא יתבהל וישתומם ולא תיחלש דעתו מכל מה שעובר עליו, כשהוא בעליה לא יכנס לשאננות או חלילה ליוהרה שכבר שלם הוא ואין כמוהו, ובירידה יכיר בפחיתותו ובאנושיותו, ויתגעגע ויכסוף מחדש לנשום אוויר פסגות, וזהו כלל עניין הסולם, שהוא סולמו של כל אדם בדרך לאיסורו..

גם החלומות הם סוג של משל, רק שהחלום של הנביאים הוא לא חלום רגיל, כי לחלום כל אדם חולם, רק שבדרך כלל החלומות שלנו לא בעלי משמעות גדולה, כמו שאומר הכתוב "כי בא החלום ברב ענין" כי בדרך כלל אצל אדם רגיל העניינים בהם הוא עסוק ביום והרגשות אותם הוא חווה, נראים לו בחלום הלילה.

אך חלום נבואי עניינו שונה, כי חלום נבואי חל רק על אדם הקרוב לשלמות השכל והמידות, כמו שכותב הרמב"ם "ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה, גיבור במידותיו, ולא יהיה יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד, והוא בעל דעה רחבה נכונה עד מאד" נבואה שורה רק על אדם גיבור על יצרו, שכל ההשתוקקות שלו מרוכזת להשגת האמת והצדק, וככל שהוא קרוב יותר לשלמות כך החלום שלו בהיר יותר, חלומה הופך להיות חלום מפורט ולא חלום כללי.

כזה היה החלום של יעקב אבינו, חלום שבו כל פרט ופרט יש לו מסר עצום לדורות! כי הסולם שראשו מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה מרמז לעבודת האדם המחפש שלמותו האנושית כשהסולם הוא משל ליכולת הרוחנית שנתן האלהים לאדם לטפס לעלות ולהשיג כפי

ההצטרפות של המלך פתח את ספר משלי, כאומר לכל אדם, יש מצוה גדולה לחדד השכל, להבין כל דבר על בוריו, לא להסתפק בהבנה שטחית "לדעת חכמה ומנסה להבין אמרי בינה.. להבין משל ומליצה דברי חכמים וחיידתם" כי העיון לעומק משפיע על הדעות, וכשיש דעות ישרות, דעות אמתיות, זה משפיע ישירות על המידות, וכשיש מידות מתוקנות יש חיים טובים לפרט ולכלל, וזה תכלית האדם, לקשט את נפשו בבגדי ובשביל זה צריכים לדעת חכמה, להסתכל בשכל של כל דבר! כל שכן בדברי חכמה, לצלול לעומק, ועל ידי זה להפוך לבירי יכולת להבין משל ומליצה, כי המשל והמליצה הם הדבר המכוון המסתתר מבעד למשלים הכתובים בתנ"ך ובדברי החכמים.

ויש שני סוגי משלים, משל מפורט, ומשל כללי, וההבדל ביניהם הוא שבמשל המפורט כל מילה שנאמרה בו חשובה, כל פרט ופרט בסיפור מלמד משהו, ואילו במשל הכללי יש הרבה פרטים חסרי ערך, פרטים המהווים תפאורה לעניין העיקרי.

והתורה מספרת לנו על החלומות של הצדיקים לא פעם ולא פעמיים, כי

שאלות ותשובות שנשאלו בקו ההלכה הספרדי מאת הר"ה ג' ר' ירון אשכנזי שליט"א

"ראש כלל חושן משפט בשיבת 'חוט של חסד' ומנהל רוחני של קו ההלכה"

ש"ת של חסד

בחור ישיבה שב לביתו ביום שישי ומתעתד לשוב אל הישיבה ביום ראשון בבוקר, האם מותר להפעיל את המכונה כביסה קודם השבת, והמכונה תמשיך לפעול לאחר כניסת השבת ותכבס את בגדיו?
מותר להפעיל את מכונת הכביסה, וכך נמצאנו במשנה מסכת שבת דף י"ז עמוד א', שמותר להשרות את הסממנים בתוך מים מיום שישי, אף שהמלאכה מסתיימת בשבת. אבל אין לתלות את הכביסה עד מוצאי שבת (ש"ת יחיה דעת חלק ג' סימן י"ח).

האם מותר להפעיל ממטרת ביום שישי לקראת ערב, שיפסיקו את פעולתם בליל שבת לאחר כניסת השבת?
מותר להפעיל ממטרת ביום שישי סמוך לשבת על ידי שעון שבת, וכך מבואר במשנה מסכת שבת דף י"ח עמוד א' "פותקין מים לגינה מערב שבת, ומתמלאת והולכת כל השבת".

כמה נרות צריך להדליק לשבת?
מעיך הדין די בהדלקת נר אחד, (רמב"ם הלכות שבת פרק ה' הלכה א'). אמנם מנהגינו כמו שכתב רבינו יעקב בעל הטורים להדליק שני נרות, אחד כנגד

בשבת ע"י מספריים?
תשובה מותר לחתוך שקית חלב, או שקית מיץ פירות, וכיוצא בהן, למזוג מהן המשקה, הן ביד, והן במספרים (חזו"ע ה' מתקן מנא).

האם מותר לפתוח בשבת בקבוקים ופחיות
לגבי שתית פחית מותר לפותחה, לגבי בקבוק שתיה, ולגבי פתיחת פקק של בקבוקים מותר לפתוח בשבת, ואין בזה איסור של מתקן מנא. וטוב להחמיר לפתוח הבקבוק מערב שבת היכא דאפשר. (חזו"ע שם)

האם מותר לאישה להסיר איפור בשבת, או שיש בזה משום מוחק
נחלקו הפוסקים האם יש איסור מחיקה בהסרת איפור מהגוף או שמותר (עיין בפסקי תשובות סימן שמו) ולכן טוב יותר להסיר את האיפור לפני שבת, אמנם אם יש צורך אפשר להסיר את האיפור, אך תיזהר האישה שלא להסיר עם צמר גפן רטוב משום סחיטה.

לתגובות למדור יש להפנות לאימייל: yaron054843@gmail.com

"לשאלות בהלכה התקשרו לקו ההלכה הספרדי במספר 3030*, ניתן להאזין למאגר שיעורי מורינו הרב שלום ארוש שליט"א בשלוחה 5 ואחר כך 6"

להדליק בברכה, כיצד ינהגו?
תלוי במחלוקת הפוסקים האם ניתן לברך על "תוספת אור", לפוסקי האשכנזים יכולות כל הנשים להדליק באותו החדר וכולן יכולות לברך.

לפוסקי הספרדים אין לברך על "תוספת אורה" ולכן אם האורחות מדליקות עם בעלת הבית, יצאו ידי חובה בברכה שבירכה בעלת הבית וידליקו בלא ברכה. (שולחן ערוך סימן רס"ג סעיף ח') אם יש חדר מיוחד לאורחת, יכולה להדליק בחדרה בברכה, אף לפוסקים הספרדים.

אדם הולך לבית מלון כיצד יוכל לברך על הדלקת נרות שבת?
לפוסקי האשכנזים מכיון שמברכים על "תוספת אורה" יכולה האשה להדליק במקום שהמלון מייחד להדלקה ולברך.

לפוסקי הספרדים אם קדמה אשה והדליקה, אינה יכולה לברך ולכן הפתרונות הם כדלהלן:

- או שתדליק ראשונה קודם לכולן, ואז יכולה לברך.
- או שתדליק שתי פנסים עם סוללות, ויכולה לברך על זה.
- או שתדליק את האור בחדר ותברך על הדלקתו.

האם מותר לפתוח שקית חלב

המשך דבר ראש הישיבה

ותפילותיו ותכנוניו מתנפצים לנגד עיניו. הוא לא זו כהוא זה מאמונתו ומתמימותו ומישרותו ומהדרך שקיבל מהוריו הקדושים.

גם יצחק אבינו, כשגילה שכל חלומותיו ותכנוניו לגבי עשיו מתנפצים לנגד עיניו – ברגע הראשון הוא נחרד "חרדה גדולה עד מאוד", אבל באותה נשימה הוא מכיר בכך שאין כאן מרמה ולא שקר, אלא יש כאן השגחה עליונה שרוצה שהדברים יתנהלו אחרת והוא מקבל על עצמו את הנהגת ה' ואומר "גם ברוך יהיה". ויעקב אבינו ממשיך את דרכו. בין רגע הוא שם בצד את כל תכנוניו ומבין שיש רק אחד שקובע. רק רצון ה' קובע מה יקרה במציאות. ורצון ה' הוא, שהוא יישא את לאה לאישה ויליד ממנה את בנו בכורו.

בדרך כלל אנו מחפשים חידושים על פרשת השבוע, קושיות מיוחדות ותיורוצים מבריקים, משלים ופרפראות. אבל החידושים הגדולים ביותר הם פשוט פשט הכתובים, המסרים החדים שצצים ועולים כאשר רואים את התורה כסיפור חי ונושם.

ללמוד את החומש באמת, פירושו להרגיש את פחד המוות מפני עשיו ואליפז, ואת הנחמה והחזק האדיר שבחלום הסולם, להרגיש את הכאב והעלבון מהרמאות של לבן ואת עומק האמונה של יעקב וכן על זה הדרך.

כמה שיעורי אמונה וכמה מוסר השכל יש בתגובה של יעקב! כמה שנים צריכים ללמוד אמונה ולהתפלל על אמונה ולעמוד בניסיונות ולעלות ממדרגה למדרגה עד שמגיעים לשלימות של יעקב אבינו! וזו לא שאיפה ליחיד הדורות, אלא זו שאיפה לכל אחד מאיתנו, כמו שאומרים חז"ל שכל אחד חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב.

כולנו יודעים ש"אין עוד מלבדו". זו סיסמה יפה, מדבקה נחמדה על האוטו. אבל יעקב אבינו מחדד לנו את המשמעות של "אין עוד מלבדו" לחיים שלנו. בכל סכסוך, בכל מה שעושים לך וגורמים לך, שכנים, חברים, שותפים, הבוס בעבודה, בני המשפחה אישה, בעל, ילדים – כשאתה חי שאין עוד מלבדו, וכשאתה בוטח בה' שאוהב אותך ועושה עבורך את הטוב ביותר ואתה רואה רק את ה' – אתה מגיע ללב נקי, נקי מכעסים, נקי מצער, נקי מדאגה, נקי ממרמור וכדומה, ומתנהג באצילות וביישוב הדעת בכל המצבים, כמו בן מלך אמת.

ה' יזכנו ללכת בעקבי הצאן, ולחיות בשלימות את האמונה הישרה שאין עוד מלבדו.

בית יוסף ואמורק לכה
בית ישראל

להתחבר יחד עם הרב שלום ארז שליט"א

צידה לדרך

"כששמעתי לראשונה את חוות דעת הרופא נחרדתי והתמלאתי צער עמוק. בימים שלאחר מכן התעשתי וחזקתי את עצמי באמונה ובביטחון בה' והרבתי בתפילה. לאחר בחינת המצב מכל צדדיו, חזרתי אל הרופא ושאלתיו, בכמה זמן אפשר לדחות את הניתוח

בלי להסתכן יותר על המידה. 'חצי שנה', פסק הרופא. ממנו שמתי את פעמי אל בית הכנסת, בהחלטה נחושה להקדיש את ששת החודשים הבאים לקחת צידה לדרך הבאה לפני על ידי שינון של מסכת או שתיים בגמרא, כדי שאם הניתוח ייכשל חלילה, אזכור מסכתות אלו על בורין. וכן אמנם עשיתי. במשך תקופה זו שיננתי חזר ושנן את המסכתות ביצה וראש השנה ואני בקיא בהן עכשיו. התבין אפוא מדוע איני שותף לחרדה האופפת את כולכם?..."

חלפו כמה שבועות והרופא בא לביתו של ר' אליעזר יוסף להסיר את התחבושות מעיניו ולקבוע את תוצאות הניתוח. בעוד הסובבים ממלמלים פרקי תהילים ונושאים תחינה נרגשת לה' הוסרו התחבושות והרופא הציץ לתוך שני האישונים המתרחבים. "אדוני רואה", קבע הרופא.

מאז והלאה ניצל ר' אליעזר יוסף את שליטתו המושלמת במסכתות ביצה וראש השנה כדי לשוב ולשנן על פה בכל עת. עד ערוב ימיו הספיק לחזור ולסיימן למעלה מארבעת אלפים פעמים.

בצוותאו לבניו כתב ר' אליעזר יוסף את המשפט הנ"ל, בהסבירו כי "אנשים יעברו ליד המצבה, יראו את המילים החזקות עליה וסקרנותם תתעורר. או אז ישאלו וייענו כי פעם התגורר בעיר הקודש יהודי שאהב את התורה, ומאהבתו אותה חזר ושינן שתי מסכתות בש"ס יותר מארבעת אלפים פעמים".

קו האמונה
לשמוע אמונה כל יום כל היום

02-6444250

להתחבר יחד עם הרב שלום ארז שליט"א

סיפור לשולחן שבת

את רב שעותיו

ועיתותיו הקדיש ר' אליעזר יוסף לתורה ולעבודת ה'. מלבד זאת הצטיין כיהודי חניני ותוסס, תלמיד חכם וחסיד. מדי יום ביומו מסר שיעור תורה בבית הכנסת. את פרנסתו מצא בחנות למכר מכשירי כתיבה. כתיבה בחנות זו נוהג היה ר' אליעזר יוסף גם מידה מרובה של הכנסת אורחים. עוברים ושבים, יגיעים מטורח הדרך ומחום השמש, היו נכנסים פנימה, והוא היה מקבלם במאור פנים, מוזג להם כוס מים צוננים להשיב את הנפש. אגב כך היה מחליף עם תלמידיו החכמים שבהם דברי תורה ואילו באוזני פשוטי העם היה משמיע דבר תורה נאה לפרשת השבוע וכיוצא בזה.

יום אחד הופיע בחנות לקוח ממורמו: "ביקשתי נייר לבן וחלק ובמקומו ארזת לי נייר אפור ומחוספס". יצא ר' אליעזר יוסף החוצה עם גליל הנייר בידו, הביט בו לאור החמה ונוכח כי הצדק עם הקונה. התופעה חזרה ונשנתה. או אז הבין ר' אליעזר יוסף כי ראייתו החלה להשתבש. ביקור אצל רופא מומחה אישר את חששו. בדיקה יסודית של העיניים גילתה בעיה של ממש, שעל פי טבע תחרוף ותלך. "יהיה עליך לעבור ניתוח מסובך", פסק הרופא, "ניתוח שמצד אחד יש סיכוי כי יציל את ראייתך, אך מצד שני יש בו סיכון לא מועט כי תאבד בכלל את הראייה". על אף הסיכון תמך הרופא בנייתו, שכן בלעדיו תיחלש הראייה בוודאות עד שתיעלם לגמרי.

חזר ר' אליעזר יוסף לביתו ברוח נסערת. נכנס פנימה, הליט את פניו בין שתי כפות ידיו וזרם של דמעות פרץ מעיניו. בקול רועד סיפר לבני משפחתו את דברי הרופא. "אם לא אנותח, אאבד בוודאות את הראייה. ואם אנותח, גם אז מסתכן אני באבדן ראייתי. ותורה מה תהא עליה? האומנם נגזר עליי שלא אוכל עוד לעיין בספר, להתעמק בסוגיה, ולקיים מצוות תלמוד תורה השקולה כנגד כל המצוות!?", בכה במר ליבו. כל כאבו היה על הפסד לימוד התורה הקדושה, מלבד זאת לא עניין אותו דבר.

קיבל באמונה את גזר הדין ובמוחו עלה רעיון שהצליח להרגיע את נפשו הסוערת.

מבית הרופא פנה היישר אל בית הכנסת, הוציא גמרא מארון הספרים והתיישב להגות בה. שישה חודשים רצופים בילה את רוב שעות היום כשראשו טמון בין דפי הגמרא ופיו אינו פוסק מלימוד.

לאחר חצי שנה שב בשלישית אל הרופא, הפעם כדי לעבור את הניתוח שעליו המליץ לו רופאו. הניתוח בוצע ועיניו של ר' אליעזר יוסף נחבשו לתקופת מה, עד אשר יתאחו החתכים והפצע יגליד. מתח וחרדה אכפו את בני המשפחה, ואילו רוחו של המנותח בעצמו הייתה טובה עליו. הוא כבר הכין את ליבו לכל מה שיהיה, חיזק את רוחו שהכל לטובה, התפלל ועשה מה שעשה...

באחד הימים העז אחד הסועדים לשאול, כיצד בשעה שהכול אכולי מתח ודאגה, מצליח הוא לשמור על שלווה רוחו. השיב לו ר' אליעזר יוסף: "ברור לך שגם אני חרד שמא אהיה סומא שעליו נאמר כי חשוב הוא כמות. מיותר להסביר כמה אני רוצה לאבד את כוח הראייה, שהרבה מצוות והידורי מצווה תלויים בו. ואולם מן הרגע הראשון שבו התוודעתי לחומרת מצבי הייתה עיקר דאגתי נתונה לעניין לימוד התורה" וכשהוא ממתיק סוד המשיך ואמר:

חינוך באהבה

נכשלת, אני לא כישלון פרק ג' מאת הרב יצחק אבוחצירא. מחנך ויועץ חינוכי

"אני לא יודע", "אני לא מסוגל לעשות את זה", "כולם יכולים לעשות ורק אני לא יכול", "אני פחות טוב מאחרים", "אני כישלון ולכן לעולם לא אצליח".

המושגים לכל האמירות הללו שהן בדרך כלל ביטוי של "ערך עצמי" נמוך מאוד, שמאפיין את הילד ובא לידי ביטוי בהרגשה האישית, בהתנהגות הכללית, בהתמודדות עם משימות לימודיות ועם החיים בכלל.

דימוי עצמי נמוך מתלווה כ"צל" לתלמיד שחווה כל הזמן חוסר הצלחה וכישלונות.

מהו דימוי עצמי?

דימוי עצמי הוא ההבדל בין מי שהייתי רוצה להיות ובין מי שאני מרגיש שאני בפועל. הדימוי העצמי מורכב מהמחשבות והרגשות שלנו על היכולת שלנו, הדימוי העצמי הוא בעצם "בבואה" של מציאות פנימית, המושפעת בעצם ממציאות חיצונית, ומהיכולת שלנו לקלוט ולעבד את אותה המציאות.

נסבר את האופן במשל: מסופר שפעם אחת נסע הרש"ה לסחור בעיר הגדולה, באחת ההסתעפויות של השבילים בין העיירות הוא כמובן טעה בדרך ונכנס ליער עבות... לאחר כמה שעות של נסיעה מפוחדת בחושך, הוא ראה נקודת אור רחוקה ומייד זרז את הסוסים שיסעו לכיוון האור, כשהתקרב, מצא לשמחתו פונדק דרכים.

לאחר דפיקות רמות התעורר בעל הפונדק, ומייד התנצל בפני הרש"ה שאינו יכול לקבלו ואין לו הלילה מקום כי קצין גבוה בצבא הצאר הרוסי ופולגותו תפסו כל מיטה פנויה בפונדק... אך לא אדם כהרש"ה יוותר, הוא החל לבכות ולהתחנן שאם לא יישן ימות מקור... בעל הפונדק הבין שלא יוכל "להשתחרר" מהנודניק הזה והציע לו "בסוד כמסו": עצה מסוכנת: "תראה, בחדר האחרון בקומה העליונה, ישן הקצין הגבוה ויש לו עוד מיטה בחדר. אם אינך חושש תעלה בשקט לישון בחדר, ואני אעיר אותך לפני שיעלה השחר והקצין יתעורר". הרש"ה הסכים להצעה. לפנות בוקר העיר בעל הפונדק את הרש"ה כמוסכם, מיד קם הרש"ה והתלבש בוראות אך מרוב עייפותו במקום ללבוש את בגדיו לבש את בגדי הקצין. כשידד במדרגות התבונן הרש"ה במראה שהייתה קבועה בקיר הכניסה ולהפתעתו ראה את דמות הקצין מביטה לעברו מהמראה, ואמר

לה: "איזה חסר אחריות הוא בעל הפונדק, במקום להעיר אותי הוא העיר את הקצין..."

ובכן מיהו ה"אני" האם זה מי שאני באמת או מי שאני חושב שאני... אומרים ש"אני" הוא לא מה שאני חושב שאני, ולא מה שאחרים חושבים שאני, אלא מה שאני חושב שאחרים חושבים שאני...

איך נוצר דימוי עצמי?

ה"דימוי העצמי" מתפתח על רקע כישלונות והצלחות שאנו חווים במפגשים שלנו עם העולם, וביכולת שלנו לקלוט, לחוש, להסביר ולסנן אותם.

אולם התהליך של "קבלת" הדימוי העצמי אינו מסתיים בכך, כיוון שה"דימוי העצמי" משפיע בתורו על היכולת של כל אחד להמשיך ולפעול בעולם.

בעצם אפשר להסביר שיסנו "תהליך מעגלי" שמזין את עצמו ומתקדם כמו "בבואה" שמגשימה את עצמה.

ראשיתו של בניית ה"אני" הוא בחוויות של הצלחה/כישלון שמשפיעות על בניית הדימוי העצמי, חוויה זו משפיעה בתורה על האמונות שלנו ביחס לעצמנו, ואמונות אלו משפיעות בחזרה על הפעולות שלנו בעולם, ושוב "חוזר חלילה" שמחשבות אלו משפיעות על הדימוי העצמי (הנמוך או הגבוה) וכך וכך.

מהם המאפיינים של דימוי עצמי נמוך?

מעבר לאמירות מפורשות, כמו אלו הכתובות בראשית המאמר, ישנם ביטויים לא ישירים שמרמזים על "דימוי עצמי נמוך", ושדרכם ניתן לאתר אותו. מדובר במנגנונים או אסטרטגיות להתמודדות עם התחושה הקשה, שמתפתחת אצל הילד.

המנגנונים הללו אמנם מהווים מעין שריון מפני התחושות הקשות, אך הם אינם יעילים, כי הם מסייעים להנציח את האמונה בחוסר המסוגלות, מונעים את האפשרות לשינוי ולהתמודדות וכולאים את הילד ב"חוסר התקווה" ובהעדד היכולת להתפתח.

בין המנגנונים הללו ניתן למצוא: הימנעות או דחייה של משימות קשות או מורכבות בהן יש סיכוי גבוה לכישלון, כי כך פשוט הילד לא פוגש בו.

מצד אחד, דימוי עצמי נמוך בא לידי ביטוי

באמונה של הילד שההצלחות והאירועים החיוביים בחייו הם תוצאה של נס, מזל, גורל, פוקס או עזרה של אחרים, ולכן הוא מתקשה לייחס את ההצלחות לעצמו.

מצד שני, הוא מרגיש ובטוח שהכישלונות הם תוצר מובהק של יכולותיו. לכן נוכל לפעמים לשמוע ילדים שהצליחו במבחן אומרים: "המורה עשה מבחן קל במיוחד" או "איזה מזל היה לי, בפוקס ידעתי את התשובות".

ולעומת זאת, לאחר כשלון, הם יגידו: "אני אף פעם לא מצליח", "אני לא שווה שום דבר" או "זה כל מה שידעתי".

מאפיין בולט נוסף המתלווה לבעלי "ערך עצמי נמוך" הוא חוסר תקווה וחוסר אמונה שהמצב יוכל להשתנות אי פעם בעתיד.

הם בדרך כלל יתארו את עצמם כמי שנידונים לכישלון, ואין ביכולתם לשנות זאת, כיוון שהכישלון נובע מ"כישלונותיהם" החסרים או מהמצב הנורא בו הם נמצאים.

בניגוד לכך, אלה שיש להם "דימוי עצמי חיובי" ישייכו לעצמם את ההצלחות ויפילו את הכישלונות על גורמים שלא נמצאים בשליטתם, אצלם המורה יהיה אשם במבחן בו השיגו ציון נמוך או שהם יטענו כי בכלל לא התאמצו ולא רצו להצליח בו מלכתחילה.

קושי לימודי והשפעתו על הדימוי העצמי

כשיש לילד קושי לימודי שהוא חווה אותו בצורה יום יומית בכיתה כגון: קושי בקריאה, כתיבה, הבנת הנקרא, חשבון, קושי שפתי או מוטורי, הוא בעצם חשוף הרבה יותר לפיתוח דימוי עצמי נמוך. תחושת דימוי עצמי נמוך, תועם במיוחד אצל ילד הסובל בנוסף לקשיים הנ"ל גם מבגידות "קשב וריכוז". כי מעבר לקושי הלימודי בגיל בית הספר, ילד עם בעיית קשב וריכוז חווה בדרך כלל כישלונות מגיל צעיר בהשוואה לשלל ההתפתחות בו הוא נמצא.

ילד עם קשיים חשוף לביקורת עוד בקטנותו במסגרת הבית מול ההורים, אחר כך מוספים לו כישלונות וביקורת גם בגן הילדים ולכל מהלך שנות לימודיו בבית הספר, ילד זה נתקל שוב ושוב בתגובות מהסביבה כי הוא "נכשל" בלימודיו ובהתנהגותו.

ילד זה מתויג בדרך כלל בכותרת של "כשל לימודי" או של ילד "טעון טיפוח" והוא זקוק לעזרה צמודה ותיווך בכדי לעמוד במטלות השגרתיות של הכיתה. הכיתה מתקדמת בחומר וברמה הלימודית והוא נשאר מאחור ומנסה ל"הדביק" את הפער שהולך ומתרחב משנה לשנה ואיתו ביחד גם הפער בדימוי העצמי שנהיה יותר ויותר שלילי עם כל הסימפטומים שהזכרנו בהתחלה.

האם לכל הילדים עם קושי יש דימוי עצמי נמוך? ממש לא! וזה הדבר החשוב ביותר בשבילנו.

עלינו לדעת כי יש ילדים עם קושי, שהדימוי העצמי שלהם חיובי. חוקרים מצאו כי ל"סביבה" שהילד נמצא בה, יש השפעה משמעותית על האופן בו הילד יחווה את עצמו ואת יכולותיו.

סביבה שתהיה אמפיתית לקשיים, תוך כדי שהיא מעודדת ומלמדת את הילד דרכי התמודדות לשליטה ומשמעת עצמית, לאמונה

ביכולת שלו לפתור בעיות, ולידיעה כי כישלון והצלחה הן חוויות שלומדים מהן - תסייע לו לצמוח עם דימוי עצמי חיובי, גם אם יש לו קושי לימודי או הפרעת קשב.

איך מתחילים לטפל בדימוי עצמי נמוך?

הצעד הראשון הוא להבין שיש בעיה. המשימה הזו מוטלת עליו- ההורים.

אנחנו-ההורים, צריכים לאתר את הקושי שהילד חווה, להעריך אותו ולהתייץ עם המבחן, היועץ של בית הספר, ובמיוחד עם איש מקצוע שיוכל להבין, להדריך את הצוות וההורים ולשלב את המסלול הנכון ביותר לטיפול.

עלינו לדעת ש"ערך עצמי נמוך" הוא לא סתם איזושהי "בעיה" קטנטונת אלא ממש "פציעה" נפשית משמעותית, המעצבת את החיים של הילד ותלווה אותו ח"ו לכל אורך חייו, ועל כן עלינו להתייחס אליה במלא הרצינות והיא גם צריכה להוות "אבן יסוד" בכל טיפול בקשיי הילד בבית ובבית הספר.

בטיפול, נבקש לאפשר לילד סביבה בטוחה ויציבה כדי שהילד יוכל להיפרד "ממנגנוני התמודדות" לא יעילים, ויוכל לבנות את הערך העצמי שלו מחדש.

בנייה כזו תיקח בחשבון שהתהליך הוא **איטי וממושך** וצריך לכלול "התנסויות חוזרות" במגוון של פעילויות ותחושות קשות, שהן מעוררות אצל הילד.

כך יתפתחו מנגנוני התמודדות יעילים וסך התנסויות חדשות של חוויות חיוביות ביחס ליכולות ולאפשרויות הקודמות.

עלינו לסייע לילד בצבירה של הצלחות במיוחד באותן מקומות בהן היה לו קשה והוא הסתייג מפעילות או למידה.

וכמובן להרבות בתפילה לכל אורך הדרך...

לייעוץ טלפוני ללא תשלום: או לתיאום פגישה צור קשר בימים ג' - ד' משהע 8-10 בערב 0548-434-435 יידי: 0548-434-435 מייל: a0548434435@gmail.com

בדיחות הדעת

שני טפשים יושבים בבית קפה בערב ומעיינים בתפריט.

אחד הטפשים אומר: "אני לא אזמין קפה, אני לא יכול להירדם אחרי שאני שותה קפה".

אומר השני: "אצלי זה בדיוק הפוך... אני לא יכול לשתות קפה אחרי שאני נרדם".

זמנים ויצא תשע"ט

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
16:04	16:19	16:11	16:22
17:17	17:18	17:16	17:19
17:55	17:52	17:52	17:56

הפסוק השבוע: ע"מ- הושע י"א, י"ד - ועמי תלואים א. הושע פרק י"ב, י"ד - ויברך יעקב

י"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד" רח' שמואל הנביא 10, ירושלים ת.ד. 57669. טל: 02-5812210 פקס: 02-5812252 להצטרפות לקבלה בדוא"ל ולתגובות כתבו לנו 5812210@gmail.com

סופ"ש

במלון לייק האוס כנרת

בכרת חמי טבריה בהפדרה מלאה על החוף

בשר מחפז

LAKE HOUSE Kinneret

הרב שלום ארוש שליט"א

הפייטן יובל טייב

זמר אורח

17.01.19 | י"א שבט | שבת שירה

לפרטים: 050-2320100

02-5308000